

► Veelbesproken kunstwerk landt bijna in Zwolle

‘Hoop dat ze straks zeggen dat je moet afslaan bij De Feniks’

Komende week verrijst *De Feniks* naast de A28 ten noorden van Zwolle. Het 18 meter hoge en 22 meter brede kunstwerk van Giny Vos is al veelbesproken voor het klaar is. Dat zit met name in de kosten, die meer dan een half miljoen euro bedragen. Tot ergernis van de kunstenaars. „Het is heel makkelijk om over kunst te zeggen dat het duur is. Ik stop het niet in mijn zak!“

Floris Brandriet
Zwolle

Op een industrieterrein aan de rand van Utrecht, in Maarsse, gunt Giny Vos (64) ons op deze zonnige dag graag een eerste blik op het kunstwerk.

De Feniks bestaat nu nog uit negentien afzonderlijke delen, die op hun beurt weer zijn opgebouwd uit in totaal zo'n 1600 stalen profielen. Op die profielen zijn weer duizenden strips geplakt, die het kunstwerk zo uniek maken. De strips zijn van Japans titaan en veranderen van kleur als je erlangs beweegt.

Vos vertelt graag over *De Feniks*, die vanaf maandag naar Zwolle wordt vervoerd. Graag had ze gezien dat dat per helikopter zou gaan, knipvoet ze, zodat *De Feniks* echt zou landen langs de snelweg. Vanaf dinsdag – mits het niet te hard waait – wordt het veelbesproken kunstwerk ter plekke opgebouwd. „Een spannend moment, want ik heb het nog nooit in elkaar gezien.“

Budget

Het idee om een feniks te maken, werd een jaar of vijf geleden geboren in het hoofd van Vos. De provincie Overijssel wilde een kunstwerk op de plek waar de A28 en de N440 samenkomen. De Vecht maakt hier een slinger, waarin het verkeersknooppunt precies past. Samen met gemeenten en waterschappen werd een budget van een kleine vier ton beschikbaar gesteld.

Uit de pakweg 120 inzendingen werd het idee van Vos verkozen. Maar al snel werd duidelijk dat vier ton niet voldoende was. Het werk kwam even stil te liggen, maar de instanties trokken uiteindelijk de portemonnee.

▲ Kunstenaar Giny Vos bij het 'bouwpakket' van *De Feniks*.
FOTO: DINGENMAAL

Vos vindt het moeilijk om zich te verdedigen tegen de (hoge) kosten. „De provincie heeft mijn ontwerp gekozen, ik doe gewoon mijn werk. Ik vind het best ingewikkeld dat het zo bij mij wordt neergelegd. Het is altijd heel makkelijk om over kunst te zeggen dat het duur is, maar ik stop het geld niet in mijn zak! Als ik stop had willen zijn, had ik geen kunstenaar moeten worden.“ Kunst, maar ook bijvoorbeeld sport zijn heel belangrijk voor mensen, vindt Vos. „Zonder dat wordt het leven wel heel schraal. En ik probeer altijd iets te maken waartoe mensen zich kunnen verbonden, wat iets met ze doet. *De Feniks* wordt een markeringpunt in het landschap. Ik hoop dat mensen straks zeggen dat je moet afslaan bij *De Feniks*.“

In de mythische vuurvogel ziet ze de levendigheid van de stad Zwolle terug, maar ook de rust van de Vecht. „*De Feniks* staat voor de kracht van de natuur, voor het herstellende vermogen. Een vogel die na elke 500 jaar uit zijn eigen as herrijst.“

Ik probeer altijd iets te maken waartoe mensen zich kunnen verbinden

– Giny Vos

Monsterklus
Het kunstwerk is gemaakt van een kleine 2 kilometer aan stalen profielen. Die zijn gecoat en aan elkaar gelast bij metaalbewerkingsbedrijf Quimey in Maarsse. „Ik heb rondom Zwolle ook bedrijven gezocht, maar niemand durfde het aan. Het is een monsterklus“, zegt Vos. Directeur-ei-

genaar Lex Meijers van Quimey bevestigd dat. „We maken wel vaker kunst, omdat we het leuk vinden. We hebben de grootte hiervan wel onderschat, het was veel meer werk dan gedacht.“

Meijers schat dat zijn personeel er tussen de 3000 en 4000 manuren in heeft gestoken. Zoveel, dat hij er ruimschoots bij inschiet. „We leggen er een ton op toe. In euro's is het, niet in kilo's. We kunnen het ons veroorloven, maar een verdienmodel is het zeker niet. Het is dan ook de laatste keer dat we iets van deze grootte doen. Nog vier weken, dan zijn we er vanaf“, lacht hij. „Kunnen we weer geld verdienen.“

Eeuwigheid

Vos ontwierp *De Feniks* zelf, maar schakelde daarna hulp in van een technisch tekenaar en een ingenieursbureau. Uit de eerste technische berekeningen bleek dat de vliegelus 80 centimeter zouden verzakken door het gewicht. Vos: „Dus moest er extra versteviging worden aangebracht.“

De titaan strips maken *De Feniks* af: ze veranderen van kleur als het perspectief verandert. Vos ging speciaal naar Japan om te zien hoe de strips worden vervaardigd. „Op eigen kosten!“ haast ze zich te zeggen. De strips zijn kleurvast en worden dus niet – zoals bij een auto of de rode spoorbrug over de IJssel – vaal

na verloop van tijd.

De Feniks is rond 15 september af, verwacht Vos, en kan dus lang mee. „De meeste kunstwerken zijn niet voor de eeuwigheid, maar ik hoop dat de vuurvogel net als in de legende 500 jaar blijft staan.“

Meer dan een half miljoen euro: wie betaalt dat?

Hoewel de provincie Overijssel opdrachtgever is, komt het meeste geld van de gemeente Zwolle: 221.500 euro tegenover 100.000 van de provincie. De gemeenten Dalfsen, Ommen en Hardenberg leggen elk 16.667 euro bij, net als de waterschappen Vechtstromen en Drents Overijssels Delta. Van het Mondriaanfonds en BPD-Cultuurfonds komt nog eens 55.000 euro in totaal. Samen is dat 520.000 euro, waarvan 17.500 euro gereserveerd is voor onderhoud. Het gehele project Poort van Vecht-dal en Zwolle heeft 578.000 euro gekost, de overige kosten zitten volgens woordvoerder Biem Buijs van Gedupeerde Staten van Overijssel onder meer in 'allerlei procedures'.

Benieuwd hoe *De Feniks* eruit komt te zien? Scane naar de tentoonstelling in de beeldhouwerij van de beeldhouwer.